

VERKLARING VAN HET RECHT VAN EUROPESE BURGERS OP GELETERDHEID

Inleiding

Geletterdheid is een fundamentele voorwaarde voor de ontwikkeling van een mens. Het maakt het mogelijk dat mensen een rijk en zinvol leven leiden, en dat ze bijdragen tot de verrijking van de samenleving waarin we leven. Geletterdheid zien we als de vaardigheid om te kunnen lezen en schrijven op een niveau waarop men geschreven communicatie in alle media (gedrukt of digitaal) kan begrijpen en gebruiken, inclusief digitale geletterdheid.

Geletterdheid is een essentiële voorwaarde voor alle vormen van leren. In de kennisgeoriënteerde samenleving van de 21ste eeuw, met de snelle opkomst van nieuwe technologieën en snel veranderende werkomgevingen, is geletterdheid verwerven niet langer beperkt tot kinderen en adolescenten, maar moet dit erkend worden als een levenslange behoefte en vereiste.

De Europese uitdaging rond geletterdheid

In Europa zijn één op de vijf 15-jarigen en bijna 55 miljoen volwassenen onvoldoende geletterd. Dat maakt het niet alleen moeilijk voor hen om een baan te vinden, maar het verhoogt ook het risico op armoede en sociale uitsluiting, het beperkt hun kansen op culturele en burgerlijke participatie, op levenslang leren en persoonlijke groei.

De Europese Commissie erkent dat er de laatste 10 jaar weinig verbetering is geweest op het vlak van geletterdheid. Maar met een vastberaden actie kunnen we het verschil maken. Deze Verklaring wil aantonen dat kinderen en jongeren met de juiste ondersteuning goede geletterdheidsvaardigheden kunnen ontwikkelen, en dat volwassenen hun vaardigheden kunnen verbeteren en hun rechtmatige plaats in de samenleving kunnen opeisen.

Iedere Europese burger heeft het recht op geletterdheid. Lidstaten van de EU moeten verzekeren dat burgers van alle leeftijden, ongeacht hun sociale klasse, religie, etnische achtergrond of geslacht, de nodige middelen en kansen krijgen om voldoende en duurzame geletterdheidsvaardigheden te ontwikkelen om schriftelijke communicatie, gedrukt of digitaal, te begrijpen en gebruiken.

11 VOORWAARDEN OM DIT BASISRECHT OP GELETERDHEID IN DE PRAKTIJK TE BRENGEN

1. Jonge kinderen worden thuis aangemoedigd in hun taalontwikkeling.

2. Ouders krijgen ondersteuning om hun kinderen te helpen bij het verwerven en ontwikkelen van geletterdheid.

3. Betaalbare, kwalitatieve kinderopvang en kleuterscholen stimuleren de taalontwikkeling en beginnende lees- en schrijfvaardigheden van kinderen.

4. Kwalitatief geletterdheidsonderwijs voor kinderen, adolescenten en volwassenen wordt beschouwd als een basistaak voor alle onderwijsinstellingen.

5. Alle onderwijzers genieten een effectieve lerarenopleiding en verdere professionele ontwikkeling op het gebied van geletterdheidsonderwijs, zodat zij goed voorbereid zijn op deze veeleisende taken.

6. Digitale vaardigheden worden onder alle leeftijdsgroepen gestimuleerd.

7. Leesplezier wordt actief gestimuleerd en toegejuicht.

8. Bibliotheken zijn goed toegankelijk en hebben voldoende middelen.

9. Kinderen en jongeren die worstelen met hun geletterdheidsvaardigheden krijgen gepaste ondersteuning van specialisten.

10. Volwassenen worden ondersteund bij het ontwikkelen van de geletterdheidsvaardigheden die zij nodig hebben om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.

11. Beleidsmakers, professionals, ouders en gemeenschappen werken samen aan het overbruggen van kloven op sociaal en onderwijsgebied, om zo iedereen gelijke toegang tot geletterdheid te geven.

Auteurs: Renate Valtin (voorzitter), Viv Bird, Greg Brooks, Bill Brozo, Christine Clement, Simone Ehmgig, Christine Garbe, Maurice de Greef, Ulrike Hanemann, Kees Hammink, David Mallows, Fabio Nascimbeni, Sari Sulkunen, Giorgio Tamburlini.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views of its authors only, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained herein.